

POLSKI UNIWERSYTET NA OBCZYŹNIE
W LONDYNIE

ZESZYTY NAUKOWE

SERIA TRZECIA, NR 6, 2018

OD REDAKCJI

Do lektury szóstego numeru „Zeszytów Naukowych PUNO” zapraszamy z nadzieją, że spotka się z życzliwym przyjęciem Czytelników. Niniejszy tom różni się od poprzednich tym, że jest podzielony na część naukową i wspomnieniową. Spowodowała to potrzeba i konieczność ukazania pełnej, wieloaspektowej działalności PUNO. Nie tylko bowiem wigor intelektualny współpracowników uczelni stanowi o jej wartości. Mają ją także inicjowane przez nią spotkania, eventy, a co za tym idzie – wspomnienia polskich artystów związane z ich twórczością na obczyźnie, którzy kreują klimat kulturalny polskiej obecności na Wyspach Brytyjskich. Wielkim zainteresowaniem cieszyła się VII Konferencja Kwietniowa PUNO 8 kwietnia 2017 roku pod hasłem „Muzyka i muzycy polscy w Wielkiej Brytanii po 1945 roku” w Sali Malinowej Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie. Spotkanie to pokazało niekwestionowaną jakość, jaką mają do zaoferowania nasi rodacy uprawiający muzykę na wielu płaszczyznach i w różnych gatunkach.

Tradycyjnie dziękujemy dr hab. Ewie Danowskiej z Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie za jej społeczne zaangażowanie w naszą pracę i krytyczne zrecenzowanie całego materiału pomieszczonego w tym zeszycie. Dziękujemy także dr Izie Krasińskiej z Instytutu Dziennikarstwa i Informacji Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach za systematyczne wprowadzanie i uzupełnianie do bazy danych, jaką jest POL-index, bibliografii artykułów opublikowanych w „Zeszytach Naukowych PUNO” od pierwszego numeru, dzięki czemu nasze teksty funkcjonują, są widoczne i wykorzystywane w obiegu naukowym. Czynimy starania, by nasze opracowania były obecne także w bazie Index Copernicus.

Jak już wspomniano, zebrane tu materiały, zgodnie z przyjętymi założeniami redakcyjnymi, zostały podzielone na dwie główne części: *Artykuły i rozprawy* oraz *Szkice i eseje – muzyka*. Stałym zwyczajem uzupełniają je *Recenzje* i *Sprawozdania*. Zasięg chronologiczny całości obejmuje okres od II wojny światowej do czasów obecnych.

W części pierwszej *Artykuły i rozprawy* ułożono teksty, które ukazują, jak w różnorodności objawia się wielokierunkowość pól i wątków badawczych autorów związanych z PUNO. Otwiera ją analiza mieszkającego i znającego realia kraju Helwetów, Mirosława Matyi pt. *Specyfika wielokulturowej Szwajcarii*. Medioznawca Jolanta Chwastyk-Kowalczyk z kolei skupiła się na *Propagowaniu osiągnięć polskich kompozytorów i wykonawców na łamach londyńskiego „Dziennika Polskiego i Dziennika Żołnierza” w latach 1944–1989*, w którym wykazała, jak niebagatelną kroniką dokonań Polaków był ten polski dziennik wydawany w Londynie do 2015 roku. Książd Władysław Wyszowadzki opisał trudne *Relacje państwo – Kościół w latach 1950–1956*, czyli w okresie, gdy represyjna polityka komunistycznego rządu w Polsce dążyła do ograniczenia autonomii Kościoła. Halina Taborska z okazji 75. rocznicy samobójczej śmierci w Londynie przedstawiciela Bundu w Radzie Narodowej RP w Londynie – Szmula Mordechaja Zygielbojma, ps. „Artur” – na znak protestu przeciw bierności świata w obliczu zagłady Żydów w getcie warszawskim, przypomniała tę tragiczną postać. Z kolei Teresa Folga-Naidoo podzieliła się refleksją na temat: *Emigracja polska oraz brytyjska opinia publiczna wobec wydarzeń w Polsce początku lat 80. XX wieku*. Omówiła polityczne ośrodki wspierania „Solidarności” w Wielkiej Brytanii od 1980 roku do czasów transformacji ustrojowej, tj. Polish Solidarity Campaign, British „Solidarity with Poland” Campaign i „Solidarity with Solidarity” oraz reakcję społeczeństwa brytyjskiego na wprowadzenie stanu wojennego w Polsce. Wojciech Klas opisał *Materiały archiwalne dotyczące PUNO w archiwum Zdzisława Jagodzińskiego w zasobie Biblioteki Polskiej w Londynie*. Zdzisław Jagodziński przekazał większość swojego majątku BP POSK, w tym swoje archiwum. Porządkowaniem oraz przewożeniem archiwum i księgozbioru do Biblioteki zajęli się jej pracownicy w kwietniu 2001 roku. Urszula Walczak zaproponowała wyniki badań dotyczące *Stresu akulturacyjnego polskich kobiet w związkach wielokulturowych mieszkających w Wielkiej Brytanii*. Jej konstatacja jest mało budująca:

Polskie kobiety w związkach wielokulturowych mieszkające w Wielkiej Brytanii mogą odczuwać różnorodne problemy związane ze swoim zdrowiem psychicz-

nym, fizjologicznym, jak i emocjonalnym. Ich związki podatne są na kryzysy, co wynika z braku posiadania umiejętności realizowania zadań rozwojowych i zaspokajaniem swoich potrzeb w procesie adaptacji kulturowej.

Mirosław Szcześniak podjął wątek *Przedsiębiorca i jego zachowania na wolnym rynku* w oparciu o literaturę naukową polsko- i anglojęzyczną. Magdalena Zegarlińska pochyliła się nad aspektami miłości w twórczości Georga Gardna Byrona.

Część druga zatytułowana *Szkice i eseje – muzyka* powstała w oparciu o zapotrzebowanie artykułowane przez słuchaczy i uczestników podczas wspomnianej VII Konferencji Kwietniowej PUNO – „Muzyka i muzycy polscy w Wielkiej Brytanii po 1945 roku”. Żona kompozytora Andrzeja Panufnika podzieliła się swoją serdeczną pamięcią o tym wielkim muzyku. Szymon Kawalla zaprezentował *Sir Andrzeja Panufnika – doktora honoris causa Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie w Londynie i Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie – życie i twórczość*. Skrzypek, kompozytor, pedagog Krzysztof Ćwizewicz opisał *Zjawisko „muzyki polskiej” w Wielkiej Brytanii po 1945 roku*. Ewa Lewandowska-Tarasiuk przedstawiła *Wirtuozerię fortepianu Anny Marii Stańczyk na Wyspach*, zwracając uwagę na przekraczanie granic w sztuce przez artystkę. Sylwia Praśniewska z kolei zaprezentowała – *Polaka na muzycznym Olimpie – artystyczną drogę Krzysztofa Śmietany*. Leszek Kulaszewicz dokonał podsumowania swoich *10 lat w Wielkiej Brytanii jako student, saksofonista i nauczyciel*. Tomasz Furmanek odnotował funkcjonowanie *Polskich muzyków młodego pokolenia na angielskiej scenie jazzowej*.

Tom szósty zamykają cztery recenzje ważnych publikacji naukowych oraz cztery sprawozdania ze znaczących spotkań naukowych zorganizowanych przez PUNO i projektów, w których uczestniczy.

JOLANTA CHWASTYK-KOWALCZYK
REDAKTOR NACZELNA